

ПИАЛЫМ ШКЕ ТАПТЕН

Марий Турек район Марий Пыламарий ялыште шочын-кушшо, Семисола ялын старостыже Зоя Николаевна Белова 14 апрельште 70 ияш лүмгечыжым палемда.

Ура чонан тиде ўдырамаш - ўшанле пелаш, кум шочшан ава, вич уныкан кова. Зоя Николаевна паша деч посна шинчен ок керт. Ача-аваже изинекак поро пашалан кумылан денят, ең дене келшен, икте-весьлан эңертен, полшен илаш туныктенят. Ешыште шым икшыве коклаште Зоя визымшыже лийын. 1973 ийыште Марий Пыламарий кыдалаш школышто 10 классым тунем пытарыме деч вара Нартас ял озанлык техникумыш агрономлан тунемаш каен. 1976 ийыште распределений почеш Морко районыш агрономлан пашаш толын. Ончыкылык пелашыжым Семисола кундемыште муын. Чулым да пашаче рвезе ўдырлан вигак келшен.

Агроном специальностьым ойырен налмышлан Зоя Николаевна нигунам ўкынен огыл. Ты пашалан 38 ийым пўлеклен. Тудо агрономлан, бригадирлан, диспетчерлан тыршен, тыгак куд ий Семисола почтым вуйлатен, совхоз вуйлатышын алмаштышыжлан шоген, шым ий Семисола колхоз председателят лийын.

Зоя Белова ўмыржў мучко эр ўжара дене кынелын. Кас пычкемыш лиймешке пасушто пырчым ўденят, урлыкашым ямдыленят, волыкклан силосым, сенажым оптенят, телылан

олымым, шудым шапашленят.

«Совхозысо пасу-влак курыкан верлаште лийыныт, а Чўкшў курыкышто пасу кўан ыле, садлан утларакше шукияш шудым ўдаш тўналме. Семеноводческий направлений дене паша ыштымына озанлыкклан кугу шўкалтыш лийын. Шукияш шудо нўшмым калыклан шуко ужалыме, семеноводческий станцийыш, тыгак Морко районысо колхозлашке колтен шогымо», - ойла Зоя Николаевна.

Зоя Николаевна чонжым тургыжландарыше йодышлан вашмутым огеш му гын, ок лыплане, садлан шонымашкыже эреак шуэш. Руслан пелашыж дене коктын СВО тўналтыш гычак волонтер пашашке ушненят да чумырымо гуманитар польшым «Память», «СВОих не бросаем, Морки» обществылашке шупшыктенят. Семисола кундемысе калыкат тиде пашашке рўж ушнен. Салтак-влаклан колташ тўрлў кockышым, пакчасаскам, вургемым Зоя Николаевна деке наменият.

2015 ийыште сулен налме канышыш лекмекше, Зоя Николаевнам Семисола ялын старостыжлан шогалтенят. Тудо тачысе кече мартеат ты пашам шукта. Тиде чулым ўдырамаш ялыштына кажне лукшым

пала да кеч-кунамат ялысе калык верч тырша. Тудын вуйлатыме жапыште шуко паша ышталтын. Ялыште часовным чонымо, часамла йыр печым печыме, Леве памаш воктене леведышан оралтым ыштыме, уремласе корным тыгыде кў дене тўрлымў, 2017 ийыште ялан чапкўм шогалтыме. Йыр улшо кумдыкышто кажне ийын субботник эртаралтеш.

Зоя Николаевна яра жапыштыже спорт денат кылым куча. Телым йолташыже-влак дене пўртўс лонгаш ече дене лектын

коштыт, тыгак коньки дене мунчалтат. Кенежым тудо велосипед гыч ок воло, а шошым, вате-влак дене погынен, скандинавский тоя дене коштыт.

Тыгак Зоя Белова Семисола книгагудын вучымо унаже. Тудо уна веле огыл, а ик эн чолга да шуко пальше ең. Зоя Николаевна книгагудо пеленысе «Кутезе мланде» краеведческий клубыш коштеш. Шочмо кундемын историйжым йўратымыже, родо-тукымым, кутезе йўлам сайын палымыже клубын пашажлан куштылгылыкым пуа. Кеч-могай усталык па-

шаштат тудо эреак полшаш ямде.

Зоя Николаевна дене Руслан пелашыже 47 ий утла выче-выче келшен илат. Коктынат шинчымашыштым, паша опытыштым, тазалыкыштым ялысе илышлан, пашалан чаманыде пуэныт. Сулен налме канышыште улыт гынат, яра огыт шинче: ушкалым, сўснам, презым ончат, мўкшымаж кучат. Кенеж гоч лудым, чывым ашнат. Кертмышт семын икшывыштан, уныкаштан, родо-тукымыштан колташ тыршат. А садпакчашкышт пурен ончалат гын, пеледыш тўняш логалметла чучеш. Зоя Николаевнан шындыме пеледышыже-влакobelisk воктене, часовнў йырым-йыр, ялысе калыкын пакчаштышт чоным куандарен пеледыт.

Пиал манмаште, калыкыште тыге ойлат: «Айдеме пиалым шкаланже шке тапта». Шкендым шке от куандаре гын, тидын шотышто иктат ок тургыжлане. Эрдене кынемлек, сай шонымашым сандалыкыш колтыман.

«Кузе кечым тўналат, тугак тудым эртарет, - манеш Зоя Николаевна. - Садлан мый эреак пентгыдын ойлем: «Мый пиалан, йўратыме да эрыкан ўдырамаш улам!»

Пагалыме Зоя Николаевна, шушаш лўмгечыда дене шокшын саламлена. Пентгыде тазалыкым, пиалан илышым да чыла шонымашкыда шуаш тыланена!

**Алевтина ОГУРЦОВА,
Семисола книгагудын
вуйлатышыже**